

поєднати професійну вокальну майстерність з глибоким відчуттям української вокальної традиції.

Міжнародний вокальний конкурс імені Квітки Цісик продовжує цю місію, відкриваючи нові таланти та популяризуючи українську пісню на різних континентах. Він є не лише мистецькою подією, а й важливим культурним явищем, що підтримує духовну силу українського народу.

Сьогодні, як ніколи, актуально звучать слова з пісні: «Два кольори мої, два кольори — червоне — то любов, а чорне — то журба...». Ці слова нагадують про складний, але гідний шлях українського народу, який зберігає свою культуру, мову і пісню навіть у найважчі часи.

Список використаних джерел:

1. Антонович М. (1999). Українська музична культура. Київ: Либідь. 592 с.
2. Історія української музики (1992). за ред. М. Гордійчука. Київ: Наукова думка. 396 с.
3. Кияновська Л. (2008). Українська музична культура. Львів: Тріада плюс. 297 с.
4. Корній Л. (2011). Історія української музичної культури. Київ. 355 с.

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.37>

Валентина Фрицюк

Вінниця, Україна

ORCID: 0000-0001-6133-2656

valentina.frytsiuk@gmail.com

Василь Фрицюк

Вінниця, Україна

ORCID: 0000-0002-4466-9019

valentina.frytsiuk@gmail.com

УЧАСТЬ ЗДОБУВАЧІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У МІЖНАРОДНИХ КОНКУРСАХ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У ГЛОБАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ПРОСТІР

Анотація. У статті проаналізовано участь здобувачів мистецьких спеціальностей у міжнародних конкурсах як важливий механізм інтеграції українського мистецтва в глобальний культурний простір. Обґрунтовано, що конкурсна діяльність сприяє презентації національної культурної ідентичності, підтвердженню високого рівня української мистецької освіти та формуванню професійних міжнародних зв'язків. Особливу увагу приділено ролі студентів-акордеоністів як амбасадорів української культури, здатних поєднувати академічні традиції з сучасними художніми практиками. Підкреслено значення

міжнародних мистецьких змагань у контексті культурної дипломатії та актуальність цього процесу в умовах сучасних суспільних викликів.

Ключові слова: міжнародні мистецькі конкурси, мистецька освіта, культурна інтеграція, українське мистецтво, акордеонне виконавство, культурна дипломатія, професійна мобільність.

Abstract. The article analyzes the participation of students of arts specializations in international competitions as an important mechanism for integrating Ukrainian art into the global cultural space. It substantiates that competitive activity contributes to the presentation of national cultural identity, confirms the high level of Ukrainian arts education, and promotes the formation of professional international networks. Particular attention is paid to the role of accordion students as ambassadors of Ukrainian culture who are able to combine academic traditions with contemporary artistic practices. The significance of international art competitions in the context of cultural diplomacy is emphasized, as well as the relevance of this process under current social challenges.

Keywords: international art competitions, arts education, cultural integration, Ukrainian art, accordion performance, cultural diplomacy, professional mobility.

Участь молодих митців та українських студентів у міжнародних конкурсах різного рівня є не просто змаганням за місця чи нагороди. Це є одним із важливих чинників, який дає змогу Україні стати повноправним гравцем на світовій арені.

Кожен виступ здобувача освіти на мистецькому конкурсі – це презентація української культури, адже через репертуар, техніку виконання чи візуальні образи світ знайомиться з українським кодом. Завдяки такій участі Україна постає як країна з потужною мистецькою школою.

Варто зазначити, що участь у Міжнародних мистецьких конкурсах є своєрідним «аудитом» якості навчання через певну синхронізацію з вимогами світу. Здобувачі адаптуються до глобальних критеріїв оцінювання, технічних вимог та естетичних трендів. Високі результати, здобуті українськими студентами на цих конкурсах доводять, що українська мистецька освіта (особливо, консерваторії, академії мистецтв) відповідає європейським та світовим стандартам.

Участь здобувачів мистецьких спеціальностей у Міжнародних конкурсах сприяє формуванню професійних мереж (Networking), оскільки інтеграція – це передусім зв'язки. Участь у конкурсах також дає можливість встановлення особистих контактів, адже здобувачі знайомляться з іноземними професорами, продюсерами та колегами. Їх можуть запрошувати на стажування, конкурси можуть стати першою сходинкою для отримання грантів, участі у майстер-класах та спільних транскордонних проєктах.

Мистецтво нині існує там, де про нього говорять медіа. Згадки українських імен у закордонних каталогах, фахових виданнях та на стрімінгових платформах автоматично включають українське мистецтво в глобальний контекст. Відео та записи виступів студентів мистецьких спеціальностей стають частиною світового цифрового архіву.

Здобувачі, які навчаються в класі акордеона на факультеті мистецтв і художньо-освітніх технологій Вінницького державного педагогічного

університету імені Михайла Коцюбинського також намагаються брати активну участь у конкурсній діяльності. Зокрема, О. Мороз отримав Grand Prix конкурсу «Third international festival-competition «Open Art Fest – Krakow 2025», «Pražská rapsodie»; В. Притула – «Bohémské jaro». Mezinárodní výtvarná soutěž. Praha, Česká republika; С. Янковський – «Zimní pohádka». Mezinárodní výtvarná soutěž. Praha, Česká republika; А. Сандул – «Zimní pohádka». Mezinárodní výtvarná soutěž. Praha, Česká republika; Б. Климик – Grand Prix конкурсу «European talents», Waf-Art world festivals, Slovenija. Košice тощо. Для останнього з названих здобувачів участь у конкурсах стала сходинкою до подальшої освіти в Університеті музики Фридерика Шопена (Варшава), найстаршого і найбільшого музичного закладу у Польщі, а також одного з найстарших у Європі.

Отже, здобувачі мистецьких спеціальностей, зокрема, студенти-акордеоністи сьогодні є справжніми амбасадорами української культури. Завдяки мобільності інструмента та високому рівню вітчизняної академічної школи, вони мають унікальну можливість «промовляти» до іноземної аудиторії мовою музики. Це є потужним інструментом впливу. Виконуючи на міжнародних сценах обов'язкову або вільну програму, студенти включають до неї твори українських авторів.

Світ бачить, що український акордеон – це не лише фольклор, а й складна академічна музика (авангард, неокласицизм). Україна історично має одну з найсильніших шкіл гри на народних інструментах у світі. Високий рівень віртуозності українських студентів змушує іноземних фахівців цікавитися методикою викладання в українських закладах вищої освіти. Особлива емоційність та глибина інтерпретації, притаманна нашій школі, стає впізнаваним «брендом».

Акордеон ідеально підходить для модернізації народної музики. Студенти часто презентують сучасні обробки народних пісень, що демонструє живу, динамічну культуру, яка розвивається, а не залишається музейним експонатом; володіють стилем Cross-over, що є поєднанням джазу, класики та українського мелосу. Це робить наше мистецтво зрозумілим і привабливим для західного слухача.

Коли український здобувач посідає призове місце на престижних конкурсах, як-то «Трофей світу» (World Trophy) чи «Кубок світу» (Coupe Mondiale), це руйнує стереотипи про «провінційність» української культури, стимулює іноземних музикантів купувати ноти українських композиторів для свого репертуару, зміцнює статус України як інтелектуальної та творчої нації.

Варто згадати й український конкурс, який має міжнародний статус – Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum Mobile» (Дрогобич).

Сама можливість взяти участь у конкурсах спонукає здобувачів до активної творчої роботи. Нехай поки це мрія, але за умови наполегливої праці можливо й студентів факультетів мистецтв можна буде почути на найбільш престижних міжнародних конкурсах, де українські акордеоністи традиційно

демонструють найвищий рівень майстерності та виборюють призові місця: Coupe Mondiale (Кубок світу), Міжнародна конфедерація акордеоністів (СІА); Klingenthal Accordion Competition, Клінгенталь, Німеччина. Це – місто з величезною історією виробництва інструментів; конкурс вважається одним із найскладніших у технічному плані; перемога тут – знаком найвищої якості. Чи Castelfidardo International Festival, Кастельфідардо, Італія. Це є своєрідною «Меккою» акордеоністів; конкурс проходить у світовій столиці виробництва акордеонів; на ньому значна увага приділяється як класиці, так і джазовому напрямку (Piazzolla Music).

Варто наголосити, що в умовах війни культурна інтеграція є особливо важливою. Кожна перемога українця на конкурсі нагадує світу, що Україна – це частина європейської цивілізації з глибоким корінням і перспективним майбутнім.

Список використаних джерел:

1. Верещагіна–Білявська, О. Є. (2025). Підготовка виконавців early music в університетах Австрії. *Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання*. Вип.6 Вінниця.
2. Методика викладання фахових дисциплін (акордеон) (2024): навчально-методичний посібник для бакалаврів галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 025 Музичне мистецтво / Фрицюк, В.А., Фрицюк, В.М. Вінниця : «Твори», 198 с.

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.38>

Анатолій Іванчук
м. Вінниця, Україна
ORCID: 0000-0002-6996-1403
e-mail: anatolii.ivanchuk@vspu.edu.ua
Сергій Коропатов
м.Вінниця, Україна
email: sergip708@gmail.com

ВИРОБИ КОВАЛЬСЬКОГО МИСТЕЦТВА ЯК КУЛЬТУРНІ ЦІНОСТІ

Анотація. У статті наведено характеристику декору та композицій кованих виробів як базових компонентів ковальського мистецтва. Було встановлено, що евристичні прийоми формування композицій в ковальстві сприяють перетворення задуму коваля у композиційні рішення певного стилю. Наголошено, що в основі евристичних прийомів композицій в ковальстві лежить розумова операція комбінування, що збігається з сутністю поширеного винахідницького методу комбінування. Стверджується, композиції кованих виробів є повноцінним дидактичним засобом у процесі фахової підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

Ключові слова: ковальство, декор, композиція, метод комбінування, дидактичний засіб.

Abstract. The article provides a description of the decor and compositions of forged products as basic components of blacksmithing art. It was found that heuristic techniques for forming compositions in blacksmithing contribute to the transformation of the blacksmith's idea into compositional solutions of a certain style. It is emphasized that the basis of heuristic techniques for compositions in blacksmithing is the mental operation of combination, which coincides with the essence of the widespread inventive method of combination. It is argued that compositions of forged products are a full-fledged didactic tool in the process of professional training of future teachers of labor training and technologies.

Keyword: blacksmithing, decoration, composition, combination method, didactic tool.

Ковальство як вид декоративно-ужиткового мистецтва не було предметом ґрунтовних досліджень науковців із галузі технологічної освіти. Основна причина такого стану, на думку О. Роботченко і С. Роготченко, полягала, з одного боку в асоціації у радянських можновладців сільського ковальства з небажаною для них українською автентичністю, а, з іншого – сприйняття ними ковальства як морально застарілого ремісництва (Роготченко & Роготченко, 2025).

Предметом нашого дослідження було охарактеризування виробів ковальського мистецтва як дидактичних засобів активізації художньо-технічної творчості майбутніх учителів трудового навчання та технологій в процесі виконання ними навчальних проєктів. Мета дослідження полягала в аналізі мистецької сутності окремих категорій виробів ковальського мистецтва та побудова на цій основі дидактичних засобів для засвоєння майбутніми учителями трудового навчання та технологій методу комбінування як евристичного засобу продукування нових технічних рішень у процесі художньо-технічної творчості.

Так, як ковальський виріб є поєднанням утилітарної функціональності з естетичним виглядом, відповідно і аналіз їхніх конструктивних особливостей проводять у цих напрямках. Проте естетику конструкції з металу надає декор як складова кованої композиції та реалізації творчого задуму коваля. Ми були обмежені в аналізі кованих виробів рамками пошуку дидактичних засобів для активізації художньо-технічної діяльності здобувачів вищої педагогічної освіти, відповідно зосередилися на загальних основах їх стильових композицій.

У ковальському мистецтві композиція розглядається як поєднання елементів декору (декоративних заготовок, візерунків, оздоблення) в єдиний системний художній образ. Типовими композиціями є: фронтальна (віконні решітки, заповнення воріт, настінні панно); об'ємні (підсвічники, скульптури, меблі); ансамблева (гармонійне поєднання кованого виробу з ландшафтом, наприклад, альтанки, паркові огорожі тощо) (Новік, 2018; Ус, 2018).

Авторський задум реалізується за допомогою таких евристичних прийомів як: прийом ритму, прийом симетрії та асиметрії, прийом акценту, прийом пропорційності; прийом стилістичної цілісності (Ус, 2018; Twomey, 2017). Прийом ритму полягає в повтореннях елементів декору, створюючи таким